Asiantuntijakuuleminen

Liikenne- ja viestintävaliokunta
15.2.2022

Marja Perälä, Lapin ELY-keskus

Lapin materiaalipankki

Faktatietoa matkailusta Lapissa

- Kokonaiskysyntä ennen pandemiaa 1,1 miljardia euroa, josta ulkomaisen kysynnän osuus 600 milj. €
- Matkailun osuus BKT:sta 6,9 %, kun se koko maassa keskimäärin 2,7 %
- Vuonna 2019 rekisteröityjä yöpymisiä 3,1 miljoonaa
- Työllistävä vaikutus: suoraan 8 000 – 10 000. Lisäksi heijastevaikutukset muilla toimialoille (htv +0,5 htv)
- Lähes 15 000 lappilaisen toimeentulo kytkeytyy matkailuun
- Kunnittain matkailutulon osuus 20 – 70 %

Lapin materiaalipankki: Janne Koskenniemi

Matkailun näkymät ovat olleet pitkään sumeat

- Korona pandemia iski rajusti matkailuun sekä toimialoihin, jotka siihen kytköksissä
- Rajoitustoimenpiteillä, mutta myös suosituksilla välittömät vaikutukset alueen elinkeinoelämään ja yrityksiin sekä työllisyyteen
- Matkailupaikkakuntien elpyminen on ollut keskimääräistä hitaampaa
- Edelleen Lapissa huomattava osa alan yrityksistä on vaikeuksissa
- Isot yritykset ovat velkaantuneita, PK-yrityksistä joka kolmas pohtii yritystoiminnan lopettamista lähimmän viiden vuoden aikana ja TE-toimistossa on noin 1 000 yrittäjää työmarkkinatuen piirissä

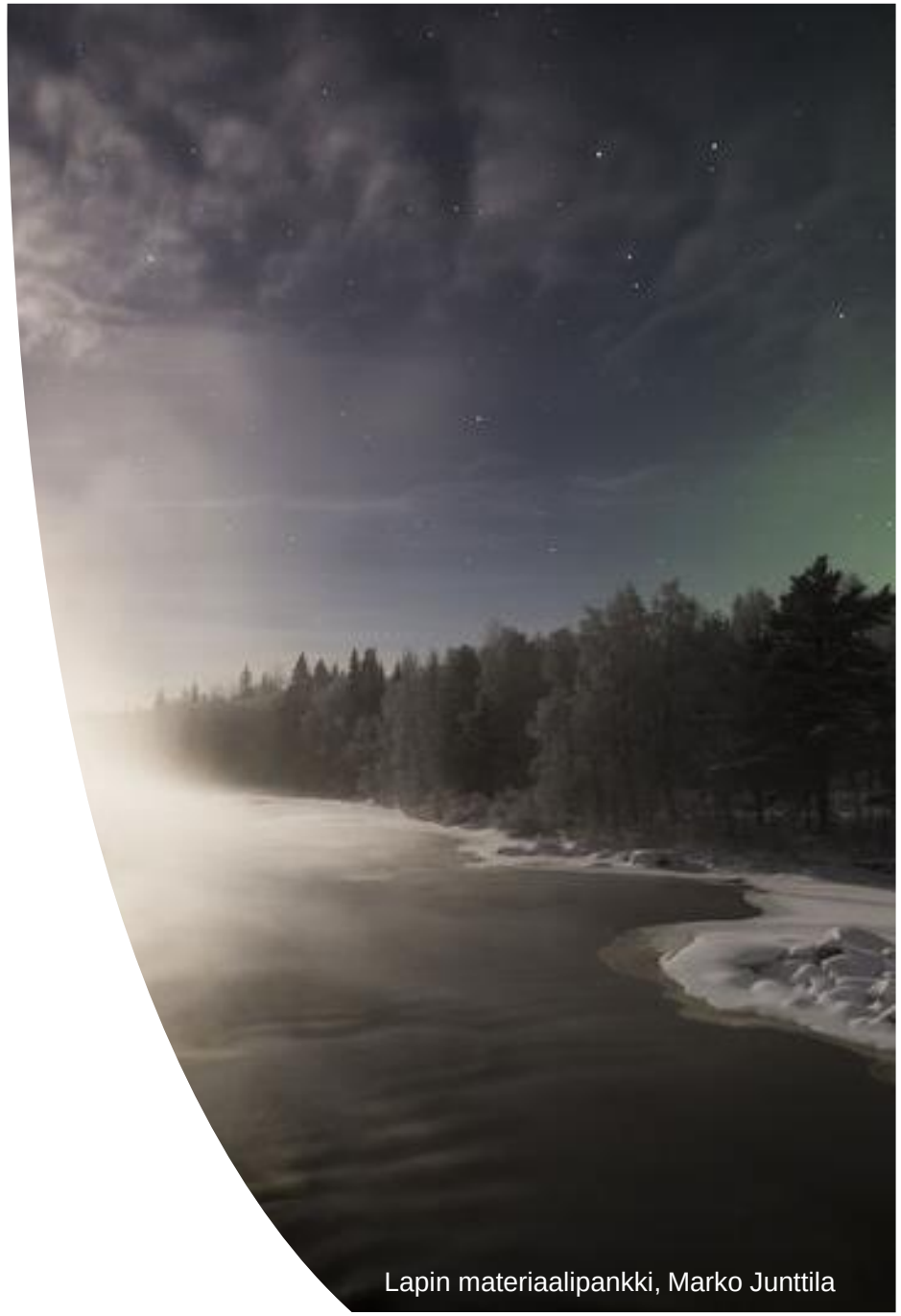
Lapin materiaalipankki, Marko Junttila

Hallituksen esitys

- Valtion kompensaatio on välttämättömyys: rajoituksista, mutta myös suosituksista aiheutuu menetyksiä ja kustannuksia
- Hallituksen esitykseen on tehty lausuntokierroksen jälkeen monia toivottuja muutoksia esimerkiksi vertailukauteen liittyvät vaihtoehdot ja uudet yritykset tuen piiriin MUTTA
- Ovatko ne riittäviä yritysten elpymisen edistämiseksi ja kilpailukyvyn säilyttämiseksi verrattuna kilpailijamaihin?

Lapin materiaalipankki, Juha Kauppinen

Huomioita hallituksen esitykseen

- Yrityksillä on akuutti kassakriisi, joka hidastaa niiden mahdollisuuksia elpymisen edellyttämiin investointeihin ja kehittämiseen - jäämmekö takamatkalle suhteessa kilpailijoihimme erityisesti kansainvälisistä matkailijoista?
- Yritysten toiminnan sopeuttamista joulumatkailuun liittyen vaikeutti, että nopeutettua YT-menettelyä ei ollut käytössä. Joulumatkailun osalta tehtiin paljon turhaa työtä, kun matkoja peruuntui muuttuneen tilanteen johdosta.
- Maksujen ja lainojen lykkäykset yhdessä kassavajeen kanssa heijastuvat pitkälle tulevaisuuteen – osa yrityksistä ei mahdollisesti selviä ylimääräisestä painolastista.

Lapin materiaalipankki

Huomioita hallituksen esitykseen

- Menetyksiin ja kustannuksiin liittyvän kompensaation tulisi olla mahdollisimman täysimääräinen pitkittyneessä tilanteessa – omavastuu enintään 10 %
- Matkailun tulevaisuudennäkymät nähdään hyvin haasteellisina
  - Osaamista on menetetty muille toimialoille
  - Yritykset ovat velkaantuneita
  - Investointeja ja kehittämishankkeita ei ole uskallettu käynnistää
  - Ulkopuolisen rahoituksen saamiseksi tarvitaan huomattavia vakuuksia
  - Kustannukset ovat nousseet

Kilpailukyky luodaan nyt, mutta onko yrityksillämme edellytyksiä ja rohkeutta satsata tulevaisuuteen?

Lapin materiaalipankki, Kakslauttanen

Huomioita hallituksen esitykseen

- Kustannustuen konsernikohtaisuus koetaan hankalaksi isoille yrityksille, samoin kustannustuen enimmäismäärän taso
  - Isojen yritysten vaikeuksilla on laajakantoiset vaikutukset työllisyyteen, mutta myös laajoihin alihankintaverkostoihin
  - Isojen yritysten tappiot ovat huomattavia ja kompensaation tulisi olla oikeassa suhteessa menetyksiin (tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus)
- Erilaisten kompensaatiojärjestelmien tulisi kohdella yrityksiä toimialasta riippumatta yhdenmukaisesti – nyt eroja kriteereissä ja järjestelmät poikkeavat toisistaan.
- Tapahtumakorvaukset eivät mahdollista täysimääräistä kompensaatiota esimerkiksi suunnittelukustannukset huomattavat joulun tapahtumien peruuntumisissa.
- Tukea koskevaa alarajaa 2 000 € tulisi arvioida erikseen – olisi tärkeä arvostuksen osoitus pienille yrityksille

Lapin materiaalipankki, Juha Tarvainen

Kiitos